

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi talletusten ja obliigaatioiden veronhuojennuslain muuttamisesta sekä tulo- ja varallisuusverolain 59 ja 163 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Talletusten ja obliigaatioiden veronhuojennuslain voimassaoloaikaa ehdotetaan jatkettavaksi yhdellä vuodella, vuoden 1993 loppuun. Verovapauden edellytyksiä muutettaisiin lisäksi niin, ettei vastikään päätetty Suomen Pankin peruskoron korotus nosta verovapaiden tilien korkotasoa. Samalla ehdotetaan, että käyttelytilien verovapaa enimmäiskorko ilmaistaisiin suoraan laissa.

Esityksessä ehdotetaan tehtäväksi myös tekninen tarkennus tulo- ja varallisuusverolaissa säädettyyn henkivakuutustuoton verokohteluun.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty.

Talletusten ja obliigaatioiden veronhuojennuslakiin ehdotettuja muutoksia sovellettaisiin niihin talletuskorkoihin, jotka kertyvät lain voimaantulopäivältä ja sen jälkeiseltä ajalta.

Tulo- ja varallisuusverolakiin tehtäviä muutoksia sovellettaisiin kuluvalta vuodelta toimitettavasta verotuksesta alkaen.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Talletusten ja obliigaatioiden veronhuojennuslaki

Määräaikaisena voimassa olevan talletusten ja obliigaatioiden veronhuojennuslain 1 §:n mukaan luonnollisen henkilön ja kotimaisen kuolinpesän tulona ei pidetä korkoa sellaisesta talletuksesta, joka on tehty yleisön talletusten vastaanottamiseen tarkoitettulle tilille kotimaiseen pankkiin, osuuskunnan säästökassaan tai ulkomaisen pankin täällä sijaitsevaan konttoriin. Verovapauden edellytyksenä on, että niin sanotun käyttelytilin vuotuinen korko on enintään Suomen Pankin peruskorko vähennettynä neljällä prosenttiyksiköllä. Jos talletus tehdään 24 kuukaudeksi, vuotuinen verovapaa talletuskorko on enintään peruskorko vähennettynä yhdellä prosenttiyksiköllä.

Suomen Pankin peruskorkoa päätettiin korottaa 18 päivänä maaliskuuta 1992 yhdellä prosenttiyksiköllä 1 päivästä toukokuuta 1992 lukien. Yleisön talletustilien peruskorkosidonaisuus velvoittaisi talletuskorkojen vastaavaan tarkistamiseen. Talletuskorkojen nostaminen ei kuitenkaan ole tässä vaiheessa tarkoituksenmukaista, koska pankkien rahoitusasemaa on vaikeassa taloudellisessa tilanteessa parannettava. Käyttelytilien korkoa ei muutoinkaan voida katsoa maksettavan varsinaisena tuottona sijoitukselle, vaan pikemminkin inflaatiovaikutuksen torjumiseksi, joten koron pitäminen ennallaan on nykyisissä matalan inflaation oloissa perusteltua.

Tämän vuoksi esityksessä ehdotetaan talletusten ja obliigaatioiden veronhuojennuslakia muutettavaksi siten, että käyttelytilien ja 24 kuukauden määräaikaistalletusten verovapaa enimmäiskorko pysyisi peruskoron korottami-

sesta huolimatta ennallaan. Käyttelytilien verovapaasta korosta säädettäisiin lisäksi suoraan laissa, jotta peruskoron mahdollinen myöhempi muuttaminen ei siihen vaikuttaisi. Koron verovapauden laissa säädettynä edellytyksenä olisi, että käyttelytilin vuotuinen korko on enintään 4,5 prosenttia. Tarkoituksena on, että käyttelytilien korot olisivat verovapaita myös vuoden 1993 jälkeen, mutta tästä säädettäisiin myöhemmin erikseen.

Määräaikaistalletuksen korko olisi edelleen peruskorkosidonnainen siten muutettuna, että vuotuinen verovapaa korko olisi enintään peruskorko vähennettynä kahdella prosenttiyksiköllä.

Vuosilta 1989—1992 toimitettavissa verotuksissa määräaikaisena voimassa olevan lain voimassaoloaikaa ehdotetaan samalla jatkettavaksi yhdellä vuodella. Pidennys ei kuitenkaan koskisi obligaatiolainoja, koska tarkoitus ei ole enää myöntää lupaa verovapaiden lainojen liikkeeseenlaskuun.

1.2 Tulo- ja varallisuusverolaki

Henkivakuutuksen tuotto on tulo- ja varallisuusverolain säännösten mukaan pääsääntöisesti kokonaan veronalaista tuloa. Yli 10 vuotta voimassa olleita kertasuorituksena maksettavia henkivakuutuksia koski kuluvan vuoden alkuun saakka voimassa ollut säännös, jonka mukaan tuotosta oli veronalaista vain 50 prosenttia.

Vakuutuksen voimassaoloaikaa koskevaa edellytystä lievennettiin kuluvan vuoden alussa voimaan tulleella tulo- ja varallisuusverolain 59 §:n 1 momentin muuttamista koskevalla väliaikaisesti kuluvana vuonna voimassa olevalla lailla (1394/91) siten, että 50 prosentin huojennus koskee nyt vähintään viisi vuotta voimassa olleiden vakuutusten tuottoja, jos vakuutusmaksu maksetaan kertasuorituksena tai useampana eränä lyhyemmän ajanjakson kuin kahden vuoden kuluessa vakuutuksenottajalle itselleen tai hänen lähiomaiselleen.

Tulo- ja varallisuusverolain siirtymäsäännöksiin kuuluvassa 163 §:n 1 momentissa säädetään ennen vuotta 1989 otetun henkivakuutuksen tuoton verokohtelusta. Koska tarkoituksena on, että viiden vuoden määräaika koskee myös näitä vakuutusmaksueroja, 163 §:ää olisi muutettava. Kun samalla ehdotetaan, että 59 § olisi pysyvänä voimassa nykyisen sisältöisenä,

väliaikaisena voimassa oleva säännös kumotaisiin.

Esityksessä ehdotetaan, että säännöksiä sovellettaisiin kuluvalla vuodelta toimitettavasta verotuksesta alkaen.

2. Esityksen taloudelliset ja organisatoriset vaikutukset

Verovapaiden tilien talletuskanta oli 149 miljardia markkaa 31 päivänä joulukuuta 1991. Määrästä oli 24 kuukauden määräaikaistileillä 65 miljardia markkaa.

Esityksessä ehdotetut muutokset talletusten ja obligaatioiden veronhuojennuslakiin eivät välittömästi vaikuta tuloveron tuottoon, koska käytännössä pankkien tiliehdot tullaan muuttamaan veroseuraamusten välttämiseksi. Veronhuojennuslain voimaantulon jatkaminen yhdellä vuodella hidastaa talletusten siirtymistä lähdeverollisille tileille ja vähentää siten korkotulon lähdeveron tuottoa.

Tulo- ja varallisuusverolakiin ehdotetuilla muutoksilla ei ole olennaista taloudellista merkitystä.

3. Voimaantulo ja soveltaminen

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan heti, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

Talletusten ja obligaatioiden veronhuojennuslain 1 §:n muutoksia sovellettaisiin niihin korkoihin, jotka kertyvät lain voimaantulopäivältä ja sen jälkeiseltä ajalta. Lakia sovellettaisiin myös sellaisiin vuosina 1989—1993 24 kuukauden määräajaksi tehtyihin talletuksiin, jotka ovat nostettavissa vasta vuoden 1993 jälkeen.

Tulo- ja varallisuusverolain muutoksia sovellettaisiin pysyvinä vuodelta 1992 toimitettavasta verotuksesta alkaen.

4. Säättämisjärjestys

Talletusten ja obligaatioiden veronhuojennuslakiin ehdotetut muutokset kaventavat verovapauden alaa, vaikka verovapaiden tilien korkotaso käytännössä pysyy ennallaan. Sen vuoksi tämä lakiehdotus olisi käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 68 §:n mukaisessa yhtä vuotta pidemmältä ajalta kannettavaa veroa koskevassa säättämisjärjestyksessä.

Tulo- ja varallisuusverolakiin ehdotetuissa muutoksissa ei ole kysymys uudesta tai lisäystä verosta, joten lakiehdotus olisi käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:n mukaisesti.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

talletusten ja obligaatioiden veronhuojennuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä heinäkuuta 1988 annetun talletusten ja obligaatioiden veronhuojennuslain (726/88) 1 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentti ja 6 §, sellaisina kuin ne ovat 28 päivänä joulukuuta 1990 annetussa laissa (1342/90), seuraavasti:

1 §

Luonnollisen henkilön ja kotimaisen kuolinpesän veronalaisena tulona ei pidetä vuosilta 1989—1993 toimitettavissa valtion- ja kunnallisverotuksissa korkoa talletuksesta, joka on tehty yleisön talletusten vastaanottamiseen tarkoitettulle tilille kotimaiseen talletuspankkiin tai ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevaan sivukonttoriin taikka vastaavalle tilille osuuskunnan säästökassaan. Koron verovapauden edellytyksenä on, että:

1) tilin vuotuinen korko on enintään 4,5 prosenttia; tai

2) talletus tehdään edellä tarkoitettulle tilille 24 kuukaudeksi ja talletuksen vuotuinen korko on enintään Suomen Pankin peruskorko vähennettynä kahdella prosenttiyksiköllä.

3 §

Edellä 1 §:ssä tarkoitettu talletus ei ole

luonnollisen henkilön eikä kotimaisen kuolinpesän veronalaisia varoja vuosilta 1989—1993 toimitettavissa verotuksissa.

6 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1989. Lakia sovelletaan myös sellaisiin vuosina 1989—1993 24 kuukauden määräajaksi tehtyihin talletuksiin, jotka ovat nostettavissa vasta vuoden 1993 jälkeen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 1992

Lain 1 §:ää sovelletaan lain voimaantulopäivältä ja sen jälkeiseltä ajalta kertyvään korkoon.

2.

Laki**tulo- ja varallisuusverolain 59 ja 163 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 29 päivänä joulukuuta 1988 annetun tulo- ja varallisuusverolain (1240/88) 59 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on väliaikaisesti muutettuna 5 päivänä joulukuuta 1991 annetulla lailla (1394/91), ja

muutetaan 59 §:n 1 momentti ja 163 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa, seuraavasti:

59 §

Jos henkilövakuutuksen nojalla saatu vakuutusmaksu vakuutusmaksuun mukaan maksetaan kertasuorituksena tai useampana eränä lyhyempänä kuin kahden vuoden aikana vakuutetun saavutettua määrää (*säästösumma*) vakuutuksenottajalle itselleen, kun hän on vakuutettuna, vakuutuksenottajan puolisolle tai puolison lapselle, vakuutuksenottajan suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa olevalle perilliselle, ottolapselle tai kasvattilapselle, veronalaista tuloa on vakuutusmaksuun se osa, joka ylittää maksettujen vakuutusmaksujen yhteismäärän (*vakuutuksen tuotto*). Vähintään 5 vuotta voimassa olleen edellä mainitun vakuutuksen tuotosta on veronalaista tuloa 50 prosenttia.

163 §

Ennen 1 päivänä tammikuuta 1989 otetusta 59 §:n 1 momentissa tarkoitettua henkilövakuutuksesta on verovelvollisen veronalaista tuloa määrä, joka saadaan, kun vakuutusmaksuun vähennetään vakuutuksella 31 päivänä joulukuuta 1988 ollut muutosarvo 10 prosentilla korotettuna ja 1 päivänä tammikuuta 1989 tai sen jälkeen maksetut vakuutusmaksut. Vähintään 5 vuotta voimassa olleen edellä mainitun tavoin lasketun vakuutuksen tuotosta on veronalaista tuloa 50 prosenttia.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 1992.

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1992 toimitettavassa verotuksessa.

Helsingissä 27 päivänä maaliskuuta 1992

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Iiro Viinanen*

1.

Laki**talletusten ja obligaatioiden veronhuojennuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä heinäkuuta 1988 annetun talletusten ja obligaatioiden veronhuojennuslain (726/88) 1 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentti ja 6 §, sellaisina kuin ne ovat 28 päivänä joulukuuta 1990 annetussa laissa (1342/90), seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus***1 §**

Luonnollisen henkilön ja kotimaisen kuolinpesän veronalaisena tulona ei pidetä vuosilta 1989—1992 toimitettavissa valtion- ja kunnallisverotuksissa korkoa talletuksesta, joka on tehty yleisön talletusten vastaanottamiseen tarkoitettulle tilille kotimaiseen talletuspankkiin tai ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevaan sivukonttoriin taikka vastaavalle tilille osuuskunnan säästökassaan. Koron verovapauden edellytyksenä on, että

1) tilin vuotuinen korko on enintään Suomen Pankin peruskorko neljällä prosenttiyksiköllä vähennettynä; tai *että*

2) talletus tehdään edellä tarkoitettulle tilille 24 kuukaudeksi ja talletuksen vuotuinen korko on enintään Suomen Pankin peruskorko vähennettynä yhdellä prosenttiyksiköllä.

3 §

Edellä 1 :ssä tarkoitettu talletus ei ole luonnollisen henkilön eikä kotimaisen kuolinpesän veronalaisia varoja vuosilta 1989—1992 toimitettavissa verotuksissa.

6 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1989. Lakia sovelletaan myös sellaisiin vuosina 1989—1992 24 kuukauden määräajaksi tehtyihin talletuksiin, jotka ovat nostettavissa vasta vuoden 1992 jälkeen.

1 §

Luonnollisen henkilön ja kotimaisen kuolinpesän veronalaisena tulona ei pidetä vuosilta 1989—1993 toimitettavissa valtion- ja kunnallisverotuksissa korkoa talletuksesta, joka on tehty yleisön talletusten vastaanottamiseen tarkoitettulle tilille kotimaiseen talletuspankkiin tai ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevaan sivukonttoriin taikka vastaavalle tilille osuuskunnan säästökassaan. Koron verovapauden edellytyksenä on, että:

1) tilin vuotuinen korko on enintään 4,5 prosenttia; tai

2) talletus tehdään edellä tarkoitettulle tilille 24 kuukaudeksi ja talletuksen vuotuinen korko on enintään Suomen Pankin peruskorko vähennettynä kahdella prosenttiyksiköllä.

3 §

Edellä 1 §:ssä tarkoitettu talletus ei ole luonnollisen henkilön eikä kotimaisen kuolinpesän veronalaisia varoja vuosilta 1989—1993 toimitettavissa verotuksissa.

6 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1989. Lakia sovelletaan myös sellaisiin vuosina 1989—1993 24 kuukauden määräajaksi tehtyihin talletuksiin, jotka ovat nostettavissa vasta vuoden 1993 jälkeen.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 1992.*

Lain 1 §:ää sovelletaan lain voimaantulopäivältä ja sen jälkeiseltä ajalta kertyvään korkoon.

2.

Laki**tulo- ja varallisuusverolain 59 ja 163 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 29 päivänä joulukuuta 1988 annetun tulo- ja varallisuusverolain (1240/88) 59 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on väliaikaisesti muutettuna 5 päivänä joulukuuta 1991 annetulla lailla (1394/91), ja

muutetaan 59 §:n 1 momentti ja 163 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1988 anentussa laissa, seuraavasti:

*Väliaikaisesti voimassa oleva laki***59 §**

Jos henkilövakuutuksen nojalla saatu vakuutusmaksu vakuutusmaksuun mukaan maksetaan kertasuorituksena tai useampana eränä lyhyempänä kuin kahden vuoden aikana vakuutetun saavutettua määrään (*säästösumma*) vakuutuksenottajalle itselleen, kun hän on vakuutettuna, vakuutuksenottajan puolisolalle tai puolison lapselle, vakuutuksenottajan suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa olevalle perilliselle, ottolapselle tai kasvattilapselle, veronalaista tuloa on vakuutusmaksun se osa, joka ylittää maksettujen vakuutusmaksujen yhteismäärän (*vakuutuksen tuotto*). Vähintään 5 vuotta voimassa olleen edellä mainitun vakuutuksen tuotosta on veronalaista tuloa 50 prosenttia.

*Ehdotus***(Väliaikainen 59 § kumotaan)***Voimassa oleva laki***59 §**

Jos henkilövakuutuksen nojalla saatu vakuutusmaksu vakuutusmaksuun mukaan maksetaan kertasuorituksena tai useampana eränä lyhyempänä kuin kahden vuoden aikana vakuutetun saavutettua määrään (*säästösumma*) vakuutuksenottajalle itselleen, kun hän on vakuutettuna, vakuutuksenottajan puolisolalle tai puolison lapselle, vakuutuksenottajan suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa olevalle perilliselle, ottolapselle tai kasvattilapselle, veronalaista tuloa on vakuutusmaksun se osa, joka ylittää maksettujen vakuutusmaksujen yh-

*Ehdotus***59 §**

Jos henkilövakuutuksen nojalla saatu vakuutusmaksu vakuutusmaksuun mukaan maksetaan kertasuorituksena tai useampana eränä lyhyempänä kuin kahden vuoden aikana vakuutetun saavutettua määrään (*säästösumma*) vakuutuksenottajalle itselleen, kun hän on vakuutettuna, vakuutuksenottajan puolisolalle tai puolison lapselle, vakuutuksenottajan suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa olevalle perilliselle, ottolapselle tai kasvattilapselle, veronalaista tuloa on vakuutusmaksun se osa, joka ylittää maksettujen vakuutusmaksujen yh-

Voimassa oleva laki

teismäärän (*vakuutuksen tuotto*). Vähintään 10 vuotta voimassa olleen edellä mainitun vakuutuksen tuotosta on veronalaista tuloa 50 prosenttia.

163 §

Ennen tämän lain voimaantuloa otetusta 59 §:n 1 momentissa tarkoitettusta henkilövakuutuksesta on verovelvollisen veronalaista tuloa määrä, joka saadaan, kun vakuutusmaksu vähennetään vakuutuksella 31 päivänä joulukuuta 1988 ollut muutosarvo 10 prosentilla korotettuna ja lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen maksetut vakuutusmaksut. Vähintään 10 vuotta voimassa olleen edellä mainituin tavoin lasketun vakuutuksen tuotosta on veronalaista tuloa 50 prosenttia.

Ehdotus

teismäärän (*vakuutuksen tuotto*). Vähintään 5 vuotta voimassa olleen edellä mainitun vakuutuksen tuotosta on veronalaista tuloa 50 prosenttia.

163 §

Ennen 1 päivänä tammikuuta 1989 otetusta 59 §:n 1 momentissa tarkoitettusta henkilövakuutuksesta on verovelvollisen veronalaista tuloa määrä, joka saadaan, kun vakuutusmaksu vähennetään vakuutuksella 31 päivänä joulukuuta 1988 ollut muutosarvo 10 prosentilla korotettuna ja 1 päivänä tammikuuta 1989 tai sen jälkeen maksetut vakuutusmaksut. Vähintään 5 vuotta voimassa olleen edellä mainituin tavoin lasketun vakuutuksen tuotosta on veronalaista tuloa 50 prosenttia.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 1992.*

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1992 toimitettavassa verotuksessa.
